

Asia: VN/33301/2025

## **Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **1. Yleiset kommentit**

Ehdotetut muutokset ovat lähtökohtaisesti suotavia. Muutokset mahdollistavat erityisesti yli 25-vuotiaille joustavammin osaamisen päivittämisen sekä vahvistavat työllistymistä ja nopeuttavat palaamista työmarkkinoille.

#### **2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista**

Oamk pitää erittäin tarpeellisena lainsäädännön yksinkertaistamista. Tällä hetkellä lainsäädäntö on sekavaa ja aiheuttaa ohjauspainetta myös korkeakouluissa. Uudistuksen myötä tilanne selkeytyy niin korkeakoulun kuin työttömän työnhakijankin näkökulmasta. Muutokset lisäävät mahdollisuutta ennakoita toimeentuloa työttömyyden aikaisen opiskelun aikana.

Ikäraja, yli 25-vuotiaat, on kannatettava ikäraja, sillä sitä nuorempia on tarkoituksenmukaista ohjata hakeutumaan tutkinto-opiskelijaksi korkeakouluun.

#### **3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista**

Muutos vähentäisi työvoimapalveluiden hallinnollista työtä ja antaa mahdollisuuden suunnata asiantuntijatyötä enemmän työnhakijoiden uraohjaukseen. Vastaavasti muutos vähentää korkeakouluissa avoimen opiskelijoiden ohjauksen tarvetta.

#### **4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista**

Lakimuutos tukisi työttömän henkilön edellytyksiä hankkia uutta tai täydentävää osaamista nopeuttaakseen mahdollisuuksiaan työllistyä ja voi lisätä jonkin verran työttömien osallistumista avoimen korkeakoulun opintoihin.

Kun korkeakoulujen opetukseen osallistuisi avoimen opintojen kautta uudelle alalle opiskelevia tai osaamistaan täydentäviä henkilöitä, toisi tämä opiskeluryhmiin positiivisella tavalla eri ikäisiä opiskelijoita, jolla saattaisi olla positiivinen vaikutus myös nuorempien opiskelijoiden opintojen etenemiselle ja opintoihin sitoutumiselle.

**Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.**

**5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidätekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?**

Oamk ei pidä todennäköisenä, että muutoksella on merkittäviä vaikutuksia tutkinnon suorittamiseen ammattikorkeakoulussa. Kohderyhmä on selvästi eri. Avoimessa korkeakoulussa opiskelevalla työttömällä todennäköisesti on jo jokin aiempi tutkinto ja opiskelun tarkoitus on päivittää osaamista ja sijoittua nopeasti takaisin työmarkkinoille. Avoimen kautta tutkinnon suorittavat taas tavoittelevat todennäköisemmin ensimmäistä korkeakoulututkintoaan.

**Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.**

**6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja**

Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja? Jos avoimessa ammattikorkeakoulussa suoritettujen tutkintojen osalta tavoitteena on täyskatteellisuus, niin ollen muutokset opintomaksuihin ovat todennäköisiä. Yksittäisten opintokokonaisuuksien osalta maksut kuitenkin pysynevät maltillisina.

Fagerholm Heidi  
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy

Virranniemi Ulla  
Oulun ammattikorkeakoulu - Hallinto